

כמעט בחשאי קיבלה הכנסת חוק שנועד להפלות רופאים ערביים. עכשיו הוא מופעל נגד עולים מברית-המועצות. הד"ר יולי נודלמן שובר את קשר-השתיקה סביב השערוריה

ד"ר גורביין עם אשתו אירינה וילדיו גליה ולנינה
...ו. באמח...

שניים ידעו על קיומו. שרי-הבריאות לשעבר, ח"כ מוטה גור, הודיע בגאווה רבה לפני מפגנים-עולים מברית-המזרח צרות, שהפגינו מול הכנסת ב-24 בנובמבר, שהוא אבי החוק הזה. ח"כ מרים תעסה-גלור, שהייתה יו"ר ועדת-הקלי" טהוה-עליה, אף רמזה בנאומו לפני אותם מפגנים: יש רבים המסיימים בית-ספר בחו"ל — ציכוסלובקיה וארגנטינה — שיש לשים תריס לפני כניסתם לרפואה בארץ.

במישרדי שתי הסיעות בי-כנסת ידעו את התישבות, ו-זימרו לי את אותו הפיזומון: "זה חוק נגד ערבים!"

גם לנציגים מימסדיים של אירגוני-

גם הם הופתעו כשנודע להם שחוק זה כבר נכנס לתוקף, והחל פועל דווקא נגד עולים מברית-המועצות, וכיניהם סירובניקים. "ומה לגבי ערבים? נגדם החוק בסדר?" שאלתי את השר ומקורביו. כתשובה משכו בכתפיהם. הם הבטיחו

מלא מרץ, בעל ביטחון עצמי רב. הוא אמר לי כמעט בלחש: "חוק זה הוא נגד רופאים ערביים. אתה יודע שהם באים בהמונים מצ'כוסלובקיה, מרו-מניה, מברית-המועצות, ומתי קבלים בקלות רבה לעבודה בבתי-החולים בארץ. חוק זה לא יופעל נגד יהודים ובכללם עולים מברית-המועצות." הוא הבטיח לי לטפל במיקרה הספציפי של הד"ר אלכסנדר גורביין. שאלתי את עורשתי-הבריאות: "ונגד ערבים החוק הוא בסדר?" "גו. כאמת, יולי" ענה לי בידידות יחזקאל שופס.

את השר יעקב צור פגשתי בנמל-התעופה בלוד, בקבלת-הפנים החגיגית לאסיר-ציון לשעבר ולדימיר סלפק. סיפרתי לשר על מיקרהו של אלכסנדר גורביין, והוספתי שמיקרים כאלה פוגים עים בעליה וסוגרים את שערי כרית-המועצות, בגלל אירצון היהודים שם לעלות ארצה. מזה שנים מדברים בברית-המזרח על סירובניקים של מישרדי-

השיב לו הפרופ' פיטר ורדי, "הממונה על המיקצועות הרפואיים" במישרד-הבריאות: "עליך לדעת הכל!" זוהי תשובה אבסורדית. האם אותו פיטר ורדי עצמו היה עובר בחינות בארבעת מיקצועות-היטוד כרפואה, אחרי התרחקות של כמה שנים טובות מהלימודים באוניברסיטה? אין ספק שרבים ממנהלי-המחלקות בבתי-החולים במדינה, ויקאנים של פקולטות לרפואה ופרופסורים היו נכילים בבחינות, שאינן קשורות במיקר צועי-המחנות, אילו היו "צריכים לר-עת הכל".

הד"ר אלכסנדר גורביין נבהל מה תשובה, והרים ידיים.

חוק נגד ערבים

בלב זה נכנסתי לתמונה, הלב-תי לחקור אצל הגורמים הנוגעים ברבר מה עומד מאחורי ררישה זאת מגורביין, לעבור בחינות כתנאי לקב-

הוא הגיע ארצה לפני חמישה חודשים, אחרי תשע שנות סירוב. רופא צעיר מלנינגראד ומישפחתו — הד"ר אלכסנדר גורביין (35), שני ילדיו — לנינה וגליה, אשתו אירינה וחמותו יוליה, גם היא רופאה. כמשך תשע שנות הסירוב והמאבק למען העליה המשיך הד"ר גורביין לעבוד כרופא-מישפחה. למרות מע-שיו, המוגדרים כברית-המועצות כי "בגינה במולדת", לא פיטרו השילי-טונות את הרופא מעבודתו. כשהוא מלא שימחה ואושר, הגיע הד"ר גורביין לישראל. בתחילת ספטמבר 1987 ביקר שר-הקליטה, יעקב צור, אצל הד"ר אלכסנדר גורביין בביתו הזמני ברחובות, עם מישלחת גדולה של אנשי-מגבית מהארץ ומחול, וציון את מישפחתו של גורביין כדוגמה לקליטה מוצלחת. אחרי הביקור אף שלח לו השר מיכתב-תודה על עזרתו בהצגת הצלחתה של הקליטה. גורביין היה מאושר. הוא הגיש מיסמכים למישרד-הבריאות והתכונן

הנדון. בקשתך לרשיון לעסוק ברפואה

בהמשך לשיחתנו מהיום ה-24.11.87, נא להודיע לנו על הסכמתך לעבור בחינה בעי"פ.

הבחינה תהיה ב-4 מקצועות: רפואה פנימית, רפואת ילדים, כירורגיה כללית, מיילדות וגניקולוגיה במסגרת של עבודה ברפואה כללית.

במידה שקיימת בעיות שפה, תהיה אפשרות לבחון אותך הן באנגלית והן ברוסית.

עד קבלת הסכמתך, נודיע לך על מועד הבחינה.

בכבוד רב

פרופ' פ. י. ורדי
מנהל המחלקה למקצועות רפואיים

מכתב מישרד-הבריאות
לדפוק אח אחמד, לפנוע באלכסנדר

להתחלת עבודתו כרופא בארץ. ואו התחילו הקשיים. מישרד-הבריאות סירב להכיר בי-דיפלומה של ד"ר גורביין. אחרי פניית רבות של גורביין עצמו ואנשים אחרים, נשלחו לד"ר גורביין מיכתבים שמתוו-כנם משתמע שעל הרופא, לעבור בחינות בארבעה מיקצועות-היטוד ברפואה. גורביין ביקש הסברים. כאן לא ברית-המועצות, אמרו לו במישרד-הבריאות. "אינך יכול להיות פה רופא בלי לעבור בחינות." "ממתין?" שאל גורביין. "יש חוק", אמרו לו, מבלי לפרט. הד"ר גורביין סיפר שעד כה היה ידוע ליהודים בברית-המועצות על די קשיים המלאכותיים הרבים שעמדו בי-ארץ ברובם של רופאים, אחיות, טכ-נאיירנטגן, לבורנטים — רבר שפגע מאוד ברצון היהודים לבוא ארצה. אך הוא, הציוני, היה מוכן לעבור קשיים אלה.

הדרישה לעבור בחינות הפגיעה אותה, כי זאת היתה דרישה חדשה, שלא היתה ידועה בברית-המועצות. למרות ההרגשה שרימו אותו, הח-ליט אלכסנדר גורביין לעבור בחינות, ופנה למישרד-הבריאות בבקשה להע-כיר אליו את תוכנית-הבחינות. כמענה,

לת רישיון לעסוק ברפואה בארץ. מסתבר שביום האחרון של מושב הקיץ של הכנסת התקבל חוק רישוי הרופאים בשלוש קריאות הפוזות (תוך חצי שעה), בנוכחות של פחות משליש מחברי-הכנסת. לפי חוק זה חייב רופא שלמד רפואה בחו"ל, מלבד ארצות-הברית, לעבור בחינות כתנאי לקבלת רישיון.

בזמנו, פעלו הורים של ישראלים, שלמדו רפואה באיטליה, למשל, נגד הצעת-חוק זה. ההורים טענו שלא יתכן שבניהם, ששירתו בצה"ל ושהלכו ל-מוד רפואה בחו"ל בלי לדעת שיצטרכו לעבור בחינות, אכן יחוייבו בהן רטרור-אקטיבית. הם טענו שכל חוק כזה, המביא שינויים מהותיים בנוהלים, מותר להפעילו, אם ככלל, רק כעבור שש-שבע שנים. כך נעשה בארצות-הברית, למשל. גם שם חלו באחרונה שינויים בבחינות לרופאים מחו"ל, אך החוק על שינויים אלה פורסם כבר ב-1979 בעיתון-העולם, ונאמר בו שה-חוק יחול מ-1987.

ההורים קיבלו הבטחות מפוליטי-קאים שהחוק לא יעבור. אך החוק עבר, כמעט כסתר, ונכנס מיד לתוקף. עקב פעולות הנמרצת של מישרד-הבריאות, כמישרד-הבריאות נפגשתי עם ער-ורשרת-הבריאות, יחזקאל שופס, אדם

סירוב לסיירובניה

עולים נאמר ברמיזה: אתם יכולים להרגיע את העולים! החוק הוא נגד הערבים — הוא לא יפגע בעולים. כך ניסה להרגיע אותי יו"ר אירגון עולי-ברית-המועצות, פימה פיינבלום, שהש-תלב היטב באווירה המתאימה.

חוק רישוי הרופאים מוכיר לי את חוקי הריד השלישי נגד היהודים. מדינה המחוקקת חוק המכוון נגד חלק מהאוכלוסיה, או נגד לאום שלם, ושע-לול לשמש ככלי-דיכוי נגד קבוצת אוכלוסיה מסוימת, הוא חוק גזעני. וכסופו של רבר הוא יפגע במדינה כולה.

אולי לראשונה בארץ נתק-בל חוק, שכונת מחוקקיו הוא נגד ערבים, אך הוא פוגע בערבים וביהודים — חוק אנטי-ערבי ואנטי-ציוני.

יש צביעות רבה ברריות מנהיגי ישראל מנהיגי התנועה הציונית ממי-כאיל גורבאצ'וב. הייתי מציע להפנות טענות אלה למנהיגי מדינת-ישראל עצמם, לחברי-כנסת כמו מוטה גור, ולהוכיח להם שעתידי העליה ועתיד מדינת-ישראל אינם תלויים בגורמי-חוק, אלא במדינה עצמה.

אחרי חמישה חודשי טחינה במכונת הבירוקרטיה — הד"ר אלכסנדר גור-רביין שבור, מה שלא הצליחו לעשות שילטונות ברית-המועצות במשך תשע שנים — עשו אנשי מישרד-הבריאות תוך חמישה חודשים.

לפעול למען המיקרה הספציפי של הד"ר אלכסנדר גורביין. מזה שבועות רבים אני מחכה לתוצאות פעולתם, אך לשוא.

מוטה מתגאה

מ בין 15 חברי-הכנסת מסיעות שונות שנשאלו על-ידי מה פירוש החוק החדש של רישוי רופאים, רק

בריאות במדינת-ישראל, "הוספתי. הוד-מנתי לבוא לירושלים עם פרטים נר-ספים.

השר קיבלני למחרת, ב-8 בנובמבר. בלישכתו. בשיחה על כוסיקפה סיפר לי השר, שאנשיו במישרד-הקליטה דיווחו לו שהם ניסו להתנגד לחוק רישוי רופאים מפני שיפגע בעליה. הם קיבלו הבטחה ממישרד-הבריאות שהחוק לא יופעל נגד יהודים, אלא נגד ערבים בלבד. והם נרגעו ושתקו.

ד"ר גורביין בלנינגראד
מי היה עובר את הבחינה?